

Σταδιακή μείωση της αποτελεσματικότητας του αντιγριπικού εμβολίου και αύξηση των νοσηλειών λόγω εποχικής γρίπης λίγους μήνες μετά τον εμβολιασμό.

Η μέγιστη αποτελεσματικότητα του εμβολίου έναντι της γρίπης παρατηρείται σύντομα μετά τον εμβολιασμό και ακολουθείται κατά μέσο όρο από μια μείωση της τάξης του 8% έως 9% κάθε μήνα, με ενδεχομένως ταχύτερη μείωση σε ηλικιωμένα άτομα. Σε παλιότερες αλλά και πιο πρόσφατες μελέτες φαίνεται ότι τα αντισώματα έναντι του ιού της γρίπης μειώνονται κατά το ένα τρίτο εντός τεσσάρων έως πέντε μηνών μετά τον εμβολιασμό. Οι Αμερικανικές κατευθυντήριες οδηγίες συστήνουν ετήσιο εμβολιασμό έναντι της γρίπης για παιδιά και ενήλικες, ο οποίος θα πρέπει ιδανικά να πραγματοποιείται στα τέλη του Οκτώβρη.

Σύμφωνα με πρόσφατη δημοσίευση στο έγκριτο περιοδικό *Clinical Infectious Diseases* μια καθυστέρηση κατά έναν ή δύο μήνες στον ετήσιο εμβολιασμό μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του αντιγριπικού εμβολίου κατά 10% έως 20%. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Ελένη Κορμπούκη**, **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα αυτής της μελέτης.

Οι συμμετέχοντες στη μελέτη προήλθαν από μια βάση δεδομένων στις ΗΠΑ, όπου καταγράφονται ασθενείς οι οποίοι νοσηλεύτηκαν λόγω οξείας λοίμωξης του αναπνευστικού συστήματος σε περιόδους έξαρσης της γρίπης κατά τα έτη 2015-16 έως και 2018-19. Στη μελέτη εντάχθηκαν οι ασθενείς οι οποίοι παρουσίασαν βήχα ή απόχρεμψη 10 ημέρες πριν την εισαγωγής τους. Οι ασθενείς που βρέθηκαν θετικοί στο τεστ ανίχνευσης γρίπης συγκρίθηκαν με όσους είχαν αρνητικό τεστ (ομάδα μαρτύρων). Ως εμβολιασμένοι ορίστηκαν οι ασθενείς οι οποίοι είχαν εμβολιαστεί τουλάχιστον 14 ημέρες πριν εμφανίσουν συμπτώματα γρίπης. Οι ερευνητές ανέλυσαν την αποτελεσματικότητα του εμβολίου σε σχέση με την ανάγκη νοσηλείας λόγω γρίπης. Συμπεριλήφθηκαν 3,016 ενήλικες (μέση ηλικία 60 έτη) με γρίπη τύπου A (H3N2), 1,492 ασθενείς με γρίπη τύπου A (H1N1) και 1,060 ασθενείς με γρίπη τύπου B/Yamagata.

Συνολικά, 34% του υπό μελέτη πληθυσμού είχε εμβολιαστεί μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου, 77% μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου, 92% μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου και 97% μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

Τα αποτελέσματα προσαρμόστηκαν λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η ηλικία, η εθνικότητα, η εποχή του χρόνου, το ιστορικό προηγούμενων νοσηλειών και ενδείξεις υποκείμενων νοσημάτων. Η αποτελεσματικότητα του αντιγριπικού εμβολίου σε σχέση με την ανάγκη νοσηλείας λόγω γρίπης μειώθηκε κατά μέσο όρο 7.5%–8.5% για κάθε 30 μέρες μετά τον εμβολιασμό, ανάλογα με τον τύπο της γρίπης. Τα ευρήματα αυτά ήταν πιο έκδηλα στους ηλικιωμένους ασθενείς, άνω των 65 ετών, με μια μείωση της αποτελεσματικότητας του εμβολίου κατά μέσο όρο 10.8% για κάθε 30 μέρες μετά τον εμβολιασμό.

Οι ερευνητές καταλήγουν ότι ενδεχόμενη καθυστέρηση στον εμβολιασμό έναντι της γρίπης για ένα ή δύο μήνες μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα του εμβολιασμού κατά 10% έως 20%. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο επαναληπτικού εμβολιασμού 3 έως 4 μήνες μετά την πρώτη δόση ή η κυκλοφορία ενός πιο ενισχυμένου αντιγριπικού εμβολίου με μεγαλύτερη διάρκεια της αντισωματικής απάντησης. Δεδομένης της μεγάλης νοσηρότητας αλλά και του υψηλού αριθμού θανάτων από γρίπη ετησίως τα

αποτελέσματα της μελέτης μπορούν να έχουν μεγάλο όφελος για τη δημόσια υγεία. Τέλος, η εμπειρία από τον αντιγριπικό εμβολιασμό μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση και βελτιστοποίηση των στρατηγικών εμβολιασμού έναντι της COVID-19.